

▲ Altán v místě bývalé šibenice.

I když nejdeme zrovna na popravu

Anna Fidlerová, Karlovy Vary

Po celý podzim loňského roku se lidem, kteří se ocitli na začátku Hřbitovní ulice v Karlových Varech, naskytla zvláštní podívaná. O víkendech a v odpoledních hodinách mohli spatřit muže, který, ač oblečen v pracovním obleku a v rukavicích, nepůsobil jako zaměstnanec Správy lázeňských lesů. A to navzdory tomu, že se s různými nářadím v ruce pohyboval poblíž oploceného místa na kraji lesa. Ke svému překvapení v něm mnozí poznali dlouholetého očního lékaře MUDr. Stanislava Klose. Co tam viděli ještě?

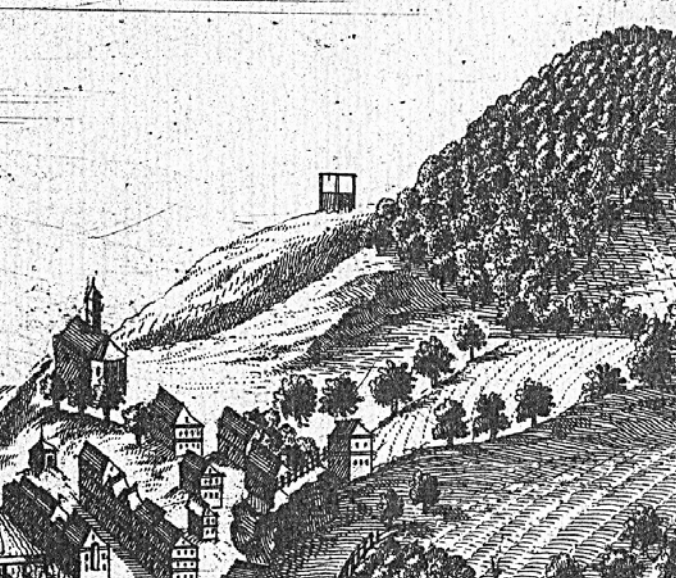
Ruce sepaté k modlitbě a zrak upřený k nebesům. Nohy stojící na srpku měsíce zašlapávají hada, symbol ďábla. Tak tu stojí už od roku 1704 pískovcová soška od neznámého autora: Panna Maria Immaculata (Neposkvrněná). Je věrným a tichým svědkem oněch dlouhých roků, které kolem ní proběhly. Dobrých i špatných, těch druhých bylo početně.

Jak uvádí karlovarský historik Milan Augustin, plastika byla v průběhu let několikrát poškozena.

Svědčí o tom mimo jiné iniciály „WB 1883“ na soklu, odkazující na jméno jakéhosi Wenzela Burdy, jenž ji v tomto roce dal opravit. V šedesátých letech minulého století se nad ní slitoval i sochař Karel Kuneš, který měl pár kroků odtud svůj ateliér. Aby mohla dál pokračovat ve své modlitbě, přídělal jí nové ruce, které jí nějaký vandal urazil.

„Soška Panny Marie zde nestála od samého začátku“, uvádí dále Milan Augustin. „Původně byla instalována o trochu níže na Šibeničním vrchu, kde až do roku 1786 stála šibenice. Místo ní byl v roce 1834 zbudován vyhlídkový altán, zvaný Bellevue. V roce 1885 byl stržen a nahrazen novým. I ten ale musel být několikrát obnoven. Jak bylo tehdy zvykem, soška Panny Marie byla místem posledního zastavení odsouzenců na smrt, kteří se jí poklonili a poprosili o přímluvu za své provinilé duše“, říká dále historik.

Není divu, že město Karlovy Vary, které musí řešit nákladné a často majetnický sporné památky,

▲ Popraviště na Šibeničním vrchu. Cesta k němu vedla kolem kostela sv. Ondřeje nynější Ondřejskou ulicí. Mědirytina zachycuje situaci zástavby kolem r. 1720 a vrch U Tří křížů (archiv Stanislava Burachoviče).

► Opravená socha Panny Marie Neposkvrněné. Všechny fotografie Stanislav Wieser.

nechal až dosud toto umělecké dílo tak trochu stranou svého zájmu. Zde, na okraji lesa, není na očích větší množství lidí a zdaleka a na první pohled mu nic nechybí. Ano, ale jen na první pohled.

Na ten druhý, důkladnější, se našlo hned několik důvodů, proč soška našla svého mecenáše. Lékař Stanislav Klož, který rovněž bydlí nedaleko, se rozhodl, že ve svém volném čase a za vlastní peníze sošku a přilehlý prostor opraví a vyčistí. Od začátku si byl vědom, že jeho úsilí nesmí být žádná partyzánština. Proto vše projednal s náměstkem primátora Jiřím Klsákem a s vedoucím odboru památkové péče Antonínem Haidmaierem, kteří mu za jeho iniciativu poděkovali a projevili s ní souhlas. Proč to udělal? „Mou motivací k údržbě vzácné sochy je velmi hluboký vztah věřícího k Panně Marii. Jsem katolik a my katolíci rádi projevujeme i veřejně velkou úctu k událostem v Lurdech a na dalších podobných místech, kde Panna Maria k nám velmi silně promlouvá. Naším úkolem je tuto tradici nadále rozvíjet a v jejím duchu také konat“, vysvětluje dr. Klož.

Budme tedy vděční za tuto občanskou iniciativu a věrme, že se naplní i slova Jiřího Klsáka: „Příkladný čin doktora Kloze oceňujeme a určitě se zasadíme o zapsání této sošky do Seznamu památek České republiky. Přemýšlím i o změně, která by dosavadní kovové oplocení sochy nahradila dřevem.“

Také dr. Klož pokračuje ve svém úsilí. V době, kdy vznikaly tyto řádky, přemýšlel o lepší náhradě za svatozář a dokonalejší úpravě zatravněné plochy kolem památníku.

Poté, co celý tento případ byl otištěn v denním tisku, zájem o historickou památku se zvýšil i u veřejnosti. Lidé už nechodí kolem ní nevšímavě, ale zastavují se a dívají. Ať katolíci či nekato-
líci, všichni mají důvod přemýšlet. Třeba o tom, že i když jejich kroky sem nevede pomyšlení na šibenici, nějaký ten hříšek by se ke zpytování svědomí našel... ■